

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

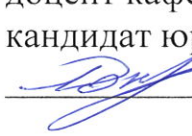
КАФЕДРА ВОГНЕВОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності

для підготовки фахівців на другому (магістерському) рівні вищої освіти
за спеціальністю К9 Правоохоронна діяльність

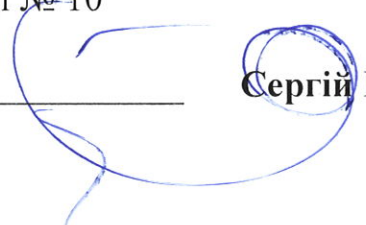
РОЗРОБНИК:

доцент кафедри,
кандидат юридичних наук

 Дмитро ПОКРИШЕНЬ

Розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри
«01» вересня 2026 року,
протокол № 10

Узгоджено з гарантом освітньої програми _____

 Сергій ІВАШКО

Обсяг: 3 кредити ECTS .

Чернігів – 2026

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Ефективне виконання завдань правоохоронної діяльності значною мірою залежить від якості, своєчасності та достовірності інформації, що використовується для оцінювання оперативної обстановки, виявлення причин і умов учинення правопорушень, прогнозування розвитку подій та прийняття обґрунтованих управлінських і професійних рішень. У сучасних умовах цифровізації правоохоронної діяльності особливого значення набуває здатність працівників здійснювати пошук, збирання, систематизацію, оброблення, аналіз та оцінювання інформації з використанням сучасних інформаційних технологій, інформаційно-пошукових систем і баз даних.

Курс «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності» формує у здобувачів вищої освіти системне розуміння принципів, методів і засобів інформаційно-аналітичної роботи у правоохоронній сфері, особливостей використання інформаційних ресурсів, баз даних, інформаційно-пошукових систем та сучасного програмного забезпечення для вирішення професійних завдань. Особлива увага приділяється методам системного аналізу, оброблення та візуалізації інформації, виявлення взаємозв'язків між інформаційними даними, оцінювання загроз і ризиків, прогнозування розвитку ситуацій та інформаційного забезпечення прийняття рішень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, організаційні та практичні засади інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності; джерела та види інформації, що використовуються у професійній діяльності; технології збирання, пошуку, накопичення, систематизації, оброблення та аналізу інформації; інформаційно-пошукові системи і бази даних; методи системного та ситуаційного аналізу; засоби статистичного опрацювання і візуалізації даних; технології прогнозування та оцінювання ризиків; інформаційне забезпечення виявлення, попередження та припинення правопорушень.

Навчальна дисципліна «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності» встановлює і реалізує міждисциплінарні зв'язки з такими освітніми компонентами:

«Інформаційні системи та технології в правоохоронній діяльності» – використання інформаційних систем, баз даних, цифрових ресурсів для збору, зберігання та обробки інформації.

«Сучасні інформаційні технології» – цифрові інструменти, програмні засоби та технології обробки інформації.

«Основи кібербезпеки/сучасні інформаційні технології та основи кібербезпеки» – захист інформації, інформаційних систем і баз даних, безпечна робота з цифровими ресурсами.

«Тактико-спеціальна підготовка» – інформаційно-аналітична підтримка прийняття рішень під час виконання службових завдань та в нестандартних ситуаціях.

«Організація та тактика правоохоронної діяльності» – збір, систематизація й аналіз інформації для планування та організації правоохоронних заходів.

«Кримінологія» – аналіз інформації про злочинність, її структуру, динаміку, причини та умови.

«Криміналістика» – робота з інформацією про кримінальні правопорушення, її систематизація та використання під час розслідування.

«Оперативно-розшукова діяльність» – отримання, перевірка, оцінювання та аналітичне опрацювання інформації, необхідної для виконання оперативних завдань.

«Правова статистика/статистичні методи» – кількісний аналіз даних, виявлення тенденцій і закономірностей.

«Управління в правоохоронній діяльності» – використання аналітичної інформації для обґрунтування управлінських рішень.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти здатності здійснювати пошук, збирання, систематизацію, оброблення, аналіз та об'єктивне оцінювання інформації, використовувати сучасні інформаційно-аналітичні технології, бази даних та

інформаційно-пошукові системи для виявлення причин і умов правопорушень, оцінювання оперативної обстановки, прогнозування загроз і прийняття обґрунтованих рішень у професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Сформувати розуміння ролі інформаційно-аналітичного забезпечення у системі правоохоронної діяльності та процесі прийняття професійних рішень;
2. Сформувати здатність здійснювати пошук необхідної інформації у спеціальній літературі, інформаційних ресурсах, базах даних та інших доступних джерелах;
3. Навчити систематизувати, обробляти, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію, визначати її достовірність, актуальність і практичну значущість;
4. Сформувати навички використання сучасних інформаційних технологій, інформаційно-пошукових систем, баз даних та спеціалізованого програмного забезпечення для виконання професійних завдань;
5. Сформувати здатність застосовувати методи системного аналізу, статистичного оброблення, узагальнення та візуалізації інформації для оцінювання правоохоронної ситуації;
6. Навчити виявляти взаємозв'язки між інформаційними даними, визначати причини та умови, що сприяють учиненню кримінальних і адміністративних правопорушень, та визначати можливі шляхи їх усунення;
7. Сформувати здатність здійснювати оцінювання рівня потенційних загроз і ризиків, аналізувати оперативну обстановку та прогнозувати можливі варіанти її розвитку;
8. Сформувати навички використання результатів інформаційно-аналітичної роботи для підготовки та прийняття обґрунтованих професійних рішень;
9. Сформувати здатність ефективно працювати з інформаційними ресурсами з дотриманням вимог інформаційної безпеки, законності та професійної етики;
10. Розвинути здатність самостійно опановувати сучасні інформаційно-аналітичні інструменти та застосовувати їх для вирішення професійних завдань.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
 ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК3. Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення.

СК9. Здатність обирати оптимальні методи й засоби забезпечення публічної безпеки і порядку.

СК10. Здатність аналізувати, оцінювати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних завдань.

СК 12. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних, спеціальної техніки, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Результати навчання

РН5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.

РН9. Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, бази даних та стандартне і спеціалізоване програмне забезпечення.

РН13. Відшукувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.

РН16. Використовувати сучасні методи і засоби системного аналізу, імітаційного моделювання, збирання та оброблення інформації для аналізу варіантів і прийняття рішень при виконанні професійних завдань.

РН19. Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток дій правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

СТРУКТУРА (ЗМІСТ) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план (денна форма навчання)

№ теми	Назви розділів і тем	Кількість годин				
		Усього	Л	СЗ	ПЗ	СР
Розділ 1. Теоретико-правові та організаційні засади інформаційно-аналітичної діяльності у правоохоронній сфері						
1	Сутність, роль та нормативно-правове регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності	4	2			2
2	Джерела, види та класифікація інформації у правоохоронній діяльності	8	2		2	4
Розділ 2. Інформаційні технології, бази даних та методики оброблення даних						
3	Інформаційно-пошукові системи та бази даних у правоохоронній сфері	14		4		10
4	Статистичні та комп'ютерно-технологічні методи оброблення правоохоронних даних	18			6	12
Розділ 3. Методологія аналізу, оцінювання ризиків та інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень						
5	Методи системного та ситуаційного аналізу в правоохоронній діяльності	6		4		2
6	Оцінювання загроз, ризиків та прогнозування оперативної обстановки	18			6	12
7	Інформаційно-аналітичне забезпечення аналізу та усунення причин і умов правопорушень	10			2	8
8	Використання аналітичних матеріалів для підготовки та прийняття управлінських і професійних рішень	12			4	8
	Всього за розділом	90	4	8	20	58
	Всього за навчальним планом	90	4	8	20	58

Тематичний план (заочна форма навчання)

№	Назви розділів і тем	Кількість годин
---	----------------------	-----------------

теми		Усього	Л	СЗ	ПЗ	СР
Розділ 1. Теоретико-правові та організаційні засади інформаційно-аналітичної діяльності у правоохоронній сфері						
1	Сутність, роль та нормативно-правове регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності	4		2		2
2	Джерела, види та класифікація інформації у правоохоронній діяльності	8				8
Розділ 2. Інформаційні технології, бази даних та методики оброблення даних						
3	Інформаційно-пошукові системи та бази даних у правоохоронній сфері	14			2	12
4	Статистичні та комп'ютерно-технологічні методи оброблення правоохоронних даних	18				18
Розділ 3. Методологія аналізу, оцінювання ризиків та інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень						
5	Методи системного та ситуаційного аналізу в правоохоронній діяльності	6			2	4
6	Оцінювання загроз, ризиків та прогнозування оперативної обстановки	18				18
7	Інформаційно-аналітичне забезпечення аналізу та усунення причин і умов правопорушень	10				10
8	Використання аналітичних матеріалів для підготовки та прийняття управлінських і професійних рішень	12				12
Всього за розділом		90	0	2	4	84
Всього за навчальним планом		90	0	2	4	84

ЗАВДАННЯ ДО СЕМІНАРІВ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Готуючись до семінарського заняття, Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх питань та Ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від Вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови Вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Тема 1. Сутність, роль та нормативно-правове регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності

Навчальні питання:

1. Поняття та сутність інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.
2. Мета, завдання та функції інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.
3. Роль інформаційно-аналітичної діяльності у забезпеченні виконання завдань правоохоронних органів.

4. Принципи організації інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.

5. Нормативно-правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності.

6. Вимоги до законності, достовірності, актуальності та своєчасності інформації.

Контрольні питання

1. Що розуміють під інформаційно-аналітичним забезпеченням правоохоронної діяльності?

2. Які основні завдання інформаційно-аналітичного забезпечення?

3. Які функції виконує інформаційно-аналітична діяльність?

4. У чому полягає роль інформаційно-аналітичного забезпечення у професійній діяльності правоохоронця?

5. Які основні принципи інформаційно-аналітичної діяльності?

6. Які вимоги висуваються до інформації, що використовується у правоохоронній діяльності?

Методичні рекомендації до підготовки. Опрацюйте навчальні матеріали та рекомендовані нормативно-правові джерела. Визначте взаємозв'язок між інформаційним забезпеченням, аналітичною діяльністю та прийняттям професійних рішень. Під час підготовки наведіть приклади використання інформаційно-аналітичних матеріалів у діяльності правоохоронних органів.

Тема 3. Інформаційно-пошукові системи та бази даних у правоохоронній сфері

Навчальні питання:

1. Поняття, призначення та основні функції інформаційно-пошукових систем.

2. Поняття та структура баз даних.

3. Основні види інформаційно-пошукових систем, що використовуються у правоохоронній сфері.

4. Правила формування пошукових запитів.

5. Методи пошуку, відбору та систематизації інформації.

6. Перевірка достовірності інформації, отриманої за результатами пошуку.

7. Правові та організаційні вимоги до використання інформаційних ресурсів.

Контрольні питання

1. Що таке інформаційно-пошукова система?

2. Яке призначення баз даних у правоохоронній діяльності?

3. Як формується ефективний пошуковий запит?

4. Які критерії необхідно враховувати під час оцінювання результатів пошуку?

5. Які ризики пов'язані з використанням неперевіреної інформації?

6. Яких вимог необхідно дотримуватися під час роботи з інформаційними системами?

Методичні рекомендації до підготовки. Опрацюйте теоретичний матеріал щодо інформаційно-пошукових систем та баз даних. Ознайомтеся з можливостями відкритих інформаційних ресурсів і правових баз даних. Під час підготовки зверніть увагу на формування пошукових запитів, перевірку джерел та систематизацію отриманої інформації.

Тема 5. Методи системного та ситуаційного аналізу в правоохоронній діяльності

Навчальні питання:

1. Поняття та сутність системного аналізу.

2. Основні елементи системи та взаємозв'язки між ними.

3. Етапи проведення системного аналізу правоохоронної ситуації.

4. Поняття та сутність ситуаційного аналізу.

5. Методи визначення причинно-наслідкових зв'язків.

6. Порівняння системного та ситуаційного аналізу.

7. Використання результатів аналізу у професійній діяльності правоохоронця.

Контрольні питання

1. Що таке системний аналіз?
2. Які основні етапи проведення системного аналізу?
3. Що розуміють під ситуаційним аналізом?
4. У чому полягає відмінність системного та ситуаційного аналізу?
5. Як встановлюються причинно-наслідкові зв'язки?
6. Яке значення мають результати системного та ситуаційного аналізу для прийняття професійних рішень?

Методичні рекомендації до підготовки. Опрацюйте навчальні матеріали та рекомендовані джерела. Для кращого засвоєння матеріалу проаналізуйте умовну правоохоронну ситуацію, визначте її основні елементи, фактори впливу та взаємозв'язки. Підготуйте аргументований висновок щодо розвитку ситуації.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

До практичних занять необхідно опрацювати відповідний теоретичний матеріал та підготуватися до виконання завдань. Результат роботи подається у встановленому викладачем форматі.

Тема 2. Джерела, види та класифікація інформації у правоохоронній діяльності

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Основні джерела інформації.
2. Види інформації у правоохоронній діяльності.
3. Класифікацію інформації.
4. Критерії оцінювання інформації.
5. Види інформації за режимом доступу.

Практичне завдання

1. До працівника надійшли чотири повідомлення про одну подію: службовий рапорт; повідомлення громадянина; інформація з відкритого вебресурсу; відомості з внутрішньої інформаційної системи. Завдання: Класифікуйте кожне джерело, визначте його інформаційну цінність, рівень надійності та необхідність додаткової перевірки.

2. Три джерела повідомляють різний час виникнення однієї події: 18:20, 18:45 та 19:10. Завдання: Визначте алгоритм перевірки інформації та встановіть, які додаткові дані необхідно отримати для формування обґрунтованого висновку.

3. Здобувачам надається перелік із 20 різних відомостей про діяльність правоохоронного підрозділу. Завдання: розподіліть інформацію за критеріями: відкрита/інформація з обмеженим доступом; первинна/вторинна; оперативна/статистична/аналітична; достовірна/така, що потребує перевірки.

Контрольні питання

1. Які основні види джерел інформації?
2. За якими критеріями здійснюється класифікація інформації?
3. Як перевірити достовірність інформації?
4. Чому необхідно встановлювати режим доступу до інформації?

Методичні рекомендації до підготовки. Для виконання завдання використовуйте запропоновані викладачем умовні інформаційні матеріали. Результати класифікації обґрунтуйте. Особливу увагу приділіть розмежуванню фактів та інформації, яка потребує додаткової перевірки.

Тема 3. Інформаційно-пошукові системи та бази даних у правоохоронній сфері

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Призначення інформаційно-пошукових систем.
2. Основні види баз даних.
3. Принципи формування пошукових запитів.

4. Методи пошуку та перевірки інформації.

Практичне завдання

1. Працівнику необхідно перевірити інформацію про особу, яка може бути пов'язана з подією на території установи. Завдання: визначте які інформаційні ресурси можуть бути використані; які відомості необхідно перевірити; як зафіксувати результати пошуку; як уникнути помилки при ідентифікації особи.

2. Під час пошуку в інформаційній системі виявлено три особи з однаковими прізвищем та ім'ям. Завдання: Визначте додаткові ідентифікаційні ознаки, які необхідно використати для встановлення, яка саме особа відповідає отриманій інформації.

3. Здобувачам надається умовний результат пошуку в інформаційній системі, який містить декілька записів із частково співпадаючими даними. Завдання: проведіть перевірку записів, визначте можливі помилки та сформулюйте висновок щодо достатності отриманої інформації.

Контрольні питання

1. Як формується пошуковий запит?
2. Що означає релевантність пошукового результату?
3. Як перевірити інформацію за декількома джерелами?
4. Які переваги використання баз даних у правоохоронній діяльності?

Методичні рекомендації до підготовки. Використовуйте лише відкриті інформаційні ресурси та умовні навчальні ситуації. Не здійснюйте пошук або оброблення реальних персональних даних без відповідних правових підстав.

Тема 4. Статистичні та комп'ютерно-технологічні методи оброблення правоохоронних даних

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Основні види статистичних показників.
2. Методи групування та систематизації даних.
3. Основні операції оброблення даних в електронних таблицях.
4. Методи візуалізації інформації.

Практичне завдання

1. За шість місяців у підрозділі зареєстровано таку кількість правопорушень: січень – 18, лютий – 21, березень – 19, квітень – 27, травень – 31, червень – 29. Завдання: визначте загальну кількість правопорушень; розрахуйте середньомісячний показник; визначте місяць із найбільшим показником; визначте загальну тенденцію; побудуйте графік динаміки; сформулюйте короткий аналітичний висновок.

2. За останні 10 місяців кількість службових подій коливалася в межах 10–17 випадків на місяць. У листопаді зафіксовано 34 випадки. Завдання: визначте, чи можна розглядати листопадовий показник як аномальний; які додаткові дані необхідно перевірити? Які фактори могли вплинути на різке збільшення показника? Які висновки можна зробити, а які — поки що передчасні?

3. Працівнику передано масив із 100 записів про службові події. У таблиці є поля: дата, час, місце, тип події, підрозділ, наслідки. Завдання: За допомогою табличного процесора необхідно: відсортувати події за датою; відфільтрувати події певного типу; визначити кількість подій за підрозділами; визначити найбільш проблемні часові проміжки; створити діаграму; підготувати короткий аналітичний висновок.

4. Під час аналізу даних встановлено, що певні події найчастіше відбуваються у п'ятницю та суботу, переважно у вечірній час. Завдання: перевірте припущення за наданим масивом даних. Визначте, чи є встановлена закономірність статистично помітною, та запропонуйте додаткові дані, які необхідно проаналізувати.

5. У першому кварталі кількість правопорушень становила 30, у другому — 40. Керівник зробив висновок: «Рівень правопорушень збільшився на третину». Однак чисельність осіб, які перебували під наглядом/у відповідному середовищі, також змінилася.

Завдання: визначте, чому висновок керівника може бути неповним. Які додаткові показники необхідно врахувати? Розрахуйте відносний показник за наданими викладачем даними. Сформулюйте коректний аналітичний висновок.

Контрольні питання

1. Які операції дозволяють систематизувати дані?
2. Для чого застосовуються формули?
3. Які види діаграм доцільно використовувати для представлення статистичної інформації?
4. Як перевірити правильність розрахунків?

Методичні рекомендації до підготовки. Перед виконанням створіть окрему робочу копію файлу. Перевірте правильність введення вихідних даних та формул. Результати розрахунків подайте у зручній для сприйняття формі.

Тема 5. Методи системного та ситуаційного аналізу в правоохоронній діяльності **Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:**

1. Основні поняття системного аналізу.
2. Основні етапи системного аналізу.
3. Методи ситуаційного аналізу.
4. Способи встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

Практичне завдання

1. Протягом трьох місяців у підрозділі спостерігається збільшення кількості порушень установленого порядку. Завдання: проведіть системний аналіз проблеми та визначте можливі групи причин: організаційні, кадрові, інформаційні, матеріально-технічні, зовнішні.

2. Установлено одночасне збільшення кількості конфліктних ситуацій, звернень та дисциплінарних порушень. Завдання: встановіть можливі взаємозв'язки між показниками та визначте, які додаткові дані необхідні для підтвердження припущення.

3. Здобувачам надається опис проблемної ситуації. Завдання: побудуйте причинно-наслідкову схему: проблема → безпосередні причини → глибинні причини → наслідки → можливі заходи реагування.

Контрольні питання

1. Які основні етапи системного аналізу?
2. Як визначити ключові фактори проблемної ситуації?
3. Що таке причинно-наслідковий зв'язок?
4. Яке значення має ситуаційний аналіз?

Методичні рекомендації до підготовки. Під час виконання завдання послідовно переходьте від визначення проблеми до встановлення факторів та взаємозв'язків між ними. Не ототожнюйте встановлені факти з припущеннями. Висновок обґрунтуйте результатами проведеного аналізу.

Тема 6. Оцінювання загроз, ризиків та прогнозування оперативної обстановки **Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:**

1. Поняття загрози та ризику.
2. Основні критерії оцінювання ризиків.
3. Поняття оперативної обстановки.
4. Основи прогнозування розвитку ситуацій.

Практичне завдання

1. За останній місяць зафіксовано: збільшення кількості конфліктних ситуацій; зростання кількості спроб передачі заборонених предметів; збільшення кількості порушень режиму; зменшення кількості профілактичних заходів. Завдання: визначте основні загрози, їх можливі причини та взаємозв'язки. Побудуйте карту ризиків та запропонуйте першочергові заходи реагування.

2. Кількість подій за останні п'ять місяців: $12 \rightarrow 15 \rightarrow 17 \rightarrow 21 \rightarrow 24$. Завдання: визначте загальну тенденцію. Визначте середню зміну показника. Сформуйте прогноз на наступний місяць. Вкажіть фактори, які можуть зробити прогноз неточним. Сформулюйте прогноз у формі короткої аналітичної довідки.

3. Працівник помітив, що протягом останніх двох тижнів одночасно збільшилися кількість конфліктів, звернень та порушень дисципліни. Завдання: визначте, які показники можуть бути індикаторами раннього попередження, та розробіть систему моніторингу, яка дозволить своєчасно виявляти погіршення ситуації.

4. Керівник розглядає три можливі сценарії розвитку ситуації: сценарій А — ситуація стабілізується; сценарій Б — негативна тенденція збережеться; сценарій В — кількість негативних подій суттєво зросте. Завдання: Для кожного сценарію визначте: можливі передумови; потенційні наслідки; інформаційні індикатори; необхідні управлінські заходи.

5. До підрозділу надходить інформація про можливу проблемну ситуацію. Частина інформації підтверджена, частина має ймовірнісний характер. Завдання: оцінити достовірність інформації; визначити загрози; оцінити ймовірність їх реалізації; оцінити можливі наслідки; визначити рівень ризику; запропонувати заходи реагування; визначити інформацію, яку необхідно продовжувати моніторити.

Контрольні питання

1. Що таке оцінювання ризику?
2. Які показники необхідно враховувати під час оцінювання ризику?
3. Як визначити можливі наслідки загрози?
4. Що таке прогнозування оперативної обстановки?
5. Яке значення має своєчасне виявлення загроз?

Методичні рекомендації до підготовки. Під час виконання завдання чітко розмежовуйте фактичні дані та прогнозні припущення. Кожен прогнозний висновок має бути пов'язаний із визначеними факторами та наявною інформацією.

Тема 7. Інформаційно-аналітичне забезпечення аналізу та усунення причин і умов правопорушень

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Поняття причин та умов правопорушень.
2. Методи аналізу інформації про правопорушення.
3. Способи встановлення причинно-наслідкових зв'язків.
4. Основи інформаційно-аналітичного забезпечення профілактичної діяльності.

Практичне завдання

1. За місяць кількість порушень внутрішнього розпорядку зросла на 25%. Завдання: Визначте, які не лише факт збільшення порушень, а й причини та умови їх виникнення. інформаційні дані необхідно зібрати, щоб встановити

2. Аналіз показав, що більшість порушень відбувається в певний часовий проміжок та в конкретній зоні. Завдання: Встановіть можливі причини такої концентрації подій та визначте, які дані необхідно перевірити для підтвердження висновку.

3. За результатами аналізу встановлено три основні причини проблемної ситуації. Завдання: розробіть комплекс профілактичних заходів за принципом: причина → захід → відповідальний → строк → очікуваний результат → показник ефективності.

Контрольні питання

1. Чим відрізняються причини від умов правопорушення?
2. Яка інформація необхідна для їх встановлення?
3. Як встановити причинно-наслідковий зв'язок?
4. Яке значення має аналіз причин та умов правопорушень?
5. Як результати аналізу можуть використовуватися для профілактики правопорушень?

Методичні рекомендації до підготовки. Під час виконання завдання розмежовуйте факти, причини, умови та припущення. Запропоновані заходи повинні бути безпосередньо пов'язані з виявленими причинами та умовами.

Тема 8. Використання аналітичних матеріалів для підготовки та прийняття управлінських і професійних рішень

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Види аналітичних матеріалів.
2. Основні етапи підготовки аналітичної довідки.
3. Вимоги до аналітичних висновків.
4. Принципи підготовки пропозицій для прийняття управлінських рішень.

Практичне завдання

1. Керівнику необхідно визначити, на який напрям роботи спрямувати додаткові ресурси. Здобувачам надаються статистичні та аналітичні дані щодо трьох напрямів. Завдання: проаналізуйте інформацію та підготуйте обґрунтовану пропозицію для керівника, зазначивши, які саме дані стали підставою для запропонованого рішення.

2. Аналітичний підрозділ підготував висновок, але керівник вважає його недостатньо обґрунтованим. Завдання: визначте, яких даних або аргументів бракує в документі, та доопрацюйте його таким чином, щоб керівник міг використати матеріал для прийняття управлінського рішення.

3. Керівник на підставі одного показника робить висновок про погіршення ситуації. Завдання: проаналізуйте, чи достатньо одного показника для прийняття рішення. Визначте, які додаткові дані необхідно врахувати та підготуйте альтернативний аналітичний висновок.

Контрольні питання

1. Які види аналітичних матеріалів використовуються у правоохоронній діяльності?
2. Яка структура аналітичної довідки?
3. Які вимоги висуваються до аналітичного висновку?
4. Як результати аналізу використовуються для підготовки управлінського рішення?
5. Яким чином оцінюється обґрунтованість запропонованого рішення?
6. Які помилки можуть вплинути на якість аналітичного матеріалу?

Методичні рекомендації до підготовки. Під час виконання практичного завдання дотримуйтеся послідовності: визначення проблеми – збір інформації – систематизація даних – аналіз – формування висновків – розроблення пропозицій – підготовка рішення. Аналітична довідка повинна бути логічною, структурованою та ґрунтуватися на наданих даних.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу.

1. Нормативно-правовий аналіз: Підготувати порівняльну таблицю нормативно-правових актів України, що регламентують порядок використання державних реєстрів та інформаційних баз даних у діяльності правоохоронних органів.
2. Оцінка джерел інформації: Розробити алгоритм перевірки та оцінки достовірності й актуальності відомостей, отриманих із відкритих джерел (OSINT), для використання у правоохоронній діяльності.

3. Аналіз інформаційних загроз: Підготувати аналітичний огляд сучасних загроз інформаційній безпеці (конфіденційності, цілісності, доступності даних) у діяльності аналітичних підрозділів.
4. Робота з OSINT-інструментами: Провести практичний пошук та систематизацію інформації про умовний об'єкт за відкритими джерелами (соціальні мережі, реєстри, електронні декларації) та скласти первинний аналітичний профіль.
5. Аналіз баз даних: Опрацювати структуру та функціональні можливості однієї зі спеціалізованих інформаційно-пошукових систем (на вибір) та підготувати її коротку презентацію.
6. Статистична обробка даних: На основі наданого масиву статистичних даних про правопорушення розрахувати основні показники динаміки й структури злочинності за певний період.
7. Візуалізація взаємозв'язків: Побудувати граф (схему) взаємозв'язків між суб'єктами, об'єктами та подіями умовної кримінальної справи за наявним текстовим описом.
8. Картування злочинності (Crime Mapping): За допомогою відкритих геоінформаційних сервісів (або географічних даних) створити карту концентрації правопорушень ("теплову карту" / heat map) для умовного району.
9. Виявлення причин та умов: Здійснити аналіз причинного комплексу вчинення окремого виду правопорушень (наприклад, кишенькових крадіжок або шахрайств у мережі Інтернет) та сформулювати пропозиції щодо їх усунення.
10. Оцінювання оперативної обстановки: Скласти схему аналізу оперативної обстановки на обслуговуваній території з урахуванням факторів ризику та соціально-демографічних показників.
11. Прогнозування розвитку ситуацій: Застосувати метод сценаріїв для складання короткострокового прогнозу зміни рівня правопорушень під час проведення масових заходів.
12. Аналіз ризиків публічної безпеки: Розробити матрицю оцінювання ризиків та потенційних загроз для публічного порядку під час виникнення надзвичайних ситуацій.
13. Підготовка аналітичної записки: На основі фабули модельної ситуації скласти аналітичну записку керівнику підрозділу з пропозиціями щодо реагування на оперативну обстановку.
14. Моделювання дій правопорушників: Побудувати модель можливих дій та маршрутів пересування правопорушників після вчинення злочину на основі аналізу відеоспостереження та даних геопозиціонування.
15. Захист персональних даних: Підготувати пам'ятку щодо дотримання вимог законодавства про захист персональних даних під час збору та обробки інформації правоохоронцями.
16. Міжнародний інформаційний обмін: Опрацювати порядок та алгоритм направлення запитів до міжнародних інформаційних систем (Інтерпол, Європол) під час розшуку осіб чи майна.
17. Аналіз великих даних (Big Data): Підготувати есе про можливості та проблеми застосування алгоритмів машинного навчання для виявлення закономірностей у масивах правоохоронних даних.
18. Аналіз інформаційних кампаній: Провести аналіз прикладу дезінформаційної або деструктивної інформаційної кампанії та розробити заходи щодо її виявлення і нейтралізації.
19. Оцінка ефективності рішень: Розробити систему критеріїв для оцінювання ефективності прийнятого управлінського рішення на основі аналітичних матеріалів.
20. Криміналістичний аналіз цифрових слідів: Скласти чек-лист дій аналітика з виявлення, фіксації та систематизації цифрових слідів під час розслідування кіберзлочинів.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді рукописного есе обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>

Тематика есе:

Розділ 1. Теоретико-правові та організаційні засади інформаційно-аналітичної діяльності

1. Роль та значення інформаційно-аналітичної діяльності у прийнятті сучасних управлінських рішень у правоохоронних органах.
2. Проблема дотримання балансу між забезпеченням права на приватності та ефективністю аналізу даних у правоохоронній сфері.
3. Етичні та правові аспекти використання відкритих джерел інформації (OSINT) під час виконання оперативно-службових завдань.
4. Вплив цифровізації публічного адміністрування на трансформацію інформаційного забезпечення правоохоронних органів.
5. Критерії та методологія оцінювання достовірності й актуальності оперативної інформації в умовах дезінформації.
6. Нормативно-правове регулювання захисту персональних даних під час формування правоохоронних баз даних.
7. Організаційні проблеми взаємодії та інформаційного обміну між різними суб'єктами правоохоронної системи України.
8. Інформаційна безпека та захист конфіденційної інформації при здійсненні інформаційно-аналітичної роботи.
9. Забезпечення цілісності та доступності інформаційних ресурсів в умовах кіберзагроз.
10. Історичний еволюційний шлях від паперового обліку до цифрових аналітичних платформ у правоохоронній діяльності.
11. Перспективи та ризики впровадження штучного інтелекту й машинного навчання в аналіз правопорушень.
12. Використання аналізу великих даних (Big Data) для виявлення системних кримінальних правопорушень.
13. Особливості застосування технологій OSINT (Open Source Intelligence) у криміналістичному та оперативному аналізі.
14. Інформаційно-пошукові системи та автоматизовані бази даних: шляхи підвищення ефективності використання.
15. Роль візуалізації даних у процесі виявлення прихованих зв'язків між суб'єктами та об'єктами аналізу.
16. Геоінформаційні системи (GIS) та картирування злочинності (Crime Mapping) у забезпеченні публічної безпеки.
17. Статистичні методи аналізу динаміки та структури правопорушень на регіональному рівні.
18. Проблеми та перспективи інтеграції національних правоохоронних баз даних із міжнародними системами (Інтерпол, Європол).
19. Використання технологій аналізу цифрових слідів у розслідуванні кіберзлочинів та правопорушень у мережі Інтернет.
20. Автоматизація збору та оброблення даних для зниження людського фактора в аналітичній роботі.
21. Системний підхід як методологічна основа дослідження причин та умов вчинення правопорушень.
22. Інформаційне забезпечення оцінювання та прогнозування розвитку оперативної обстановки в екстремальних умовах.

23. Методи імітаційного моделювання та сценаріїв у тактико-спеціальній підготовці та плануванні правоохоронних заходів.
24. Роль ситуаційного аналізу в запобіганні загрозам публічній безпеці та порядку.
25. Визначення та оцінювання потенційних ризиків під час підготовки та проведення правоохоронних операцій.
26. Застосування аналітичних матеріалів для розробки кримінологічних прогнозів та превентивних заходів.
27. Виявлення причинних комплексів злочинності за допомогою сучасних аналітичних інструментів.
28. Підготовка аналітичних записок та довідок як інструмент комунікації між аналітиком та керівником, що приймає рішення.
29. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності з протидії організованій злочинності та корупційним проявам.
30. Оцінка ефективності прийнятих управлінських рішень на основі зворотного зв'язку та повторного аналізу даних.

Методи контролю та засоби діагностики якості навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи: пояснення, розповідь, інструктаж, інформаційна і проблемна лекція, лекція-візуалізація, бесіда, робота з нормативно-правовими актами та службовою документацією;
- практичні методи: ситуаційні задачі, кейси, моделювання службових ситуацій, ситуаційно-рольові та навчально-тренувальні вправи;
- методи стимулювання і мотивації: дискусія, полеміка, обмін думками, аналіз практичного досвіду органів і установ виконання покарань.

Методи контролю

1. Поточний контроль: контроль активності здобувачів на семінарських і практичних заняттях, оцінювання самостійної роботи, тестування та модульний контроль.
2. Підсумковий контроль: здійснюється у формі заліку.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ (Денна/Заочна)

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в таблиці

№ теми	Назви розділів і тем	Всього балів	Форма заняття	
			семінарське заняття (у т.ч. самостійна робота)	практичне заняття (у т.ч. самостійна робота)
1	2	3	4	5
2	Джерела, види та класифікація інформації у правоохоронній діяльності	4/0		4/0
3	Інформаційно-пошукові системи та бази даних у правоохоронній сфері	4/8	4/8	
4	Статистичні та комп'ютерно-	12/20		12/20

	технологічні методи оброблення правоохоронних даних			
5	Методи системного та ситуаційного аналізу в правоохоронній діяльності	4/0	4/0	
6	Оцінювання загроз, ризиків та прогнозування оперативної обстановки	12/10		12/10
7	Інформаційно-аналітичне забезпечення аналізу та усунення причин і умов правопорушень	4/0		4/0
8	Використання аналітичних матеріалів для підготовки та прийняття управлінських і професійних рішень	8/10		8/10
Разом		48/48	8/8	40/40
Індивідуальна робота		12		
Залік		40		
Всього		100 балів		

Робота на семінарських (практичних) заняттях оцінюється викладачем із розрахунку балів, зазначених у таблиці. Здобувач може виконати індивідуальну роботу, за визначеною формою та тематикою.

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється у вигляді заліку/екзамену, на якому можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості відповідей.

Якщо під час проходження курсу здобувач набрав 60 балів, він має право не складати залік/екзамен вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в таблиці

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.

1. Поняття, мета, завдання та принципи інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.
2. Суб'єкти та об'єкти інформаційно-аналітичної діяльності у правоохоронній сфері.
3. Нормативно-правова база, що регламентує роботу з інформацією та функціонування інформаційних систем у правоохоронних органах.
4. Види та класифікація правоохоронної інформації (за джерелами, доступом, призначенням та формою подання).
5. Критерії оцінювання якості інформації: достовірність, актуальність, повнота, об'єктивність та практична значущість.

6. Джерела отримання інформації у правоохоронній діяльності: порівняльна характеристика закритих та відкритих джерел.
7. Правові та етичні засади використання методів розвідки за відкритими джерелами (OSINT).
8. Вимоги щодо забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності інформації під час здійснення аналітичної роботи.
9. Захист персональних даних у процесі формування, опрацювання та використання правоохоронних баз даних.
10. Організація інформаційної взаємодії та обміну даними між суб'єктами сектору безпеки і оборони України.
11. Призначення, структура та види інформаційно-пошукових систем (ІПС) у правоохоронній діяльності.
12. Алгоритми та методи пошуку, накопичення й систематизації відомостей у спеціалізованих базах даних.
13. Особливості використання державних реєстрів та електронних баз даних під час виявлення та розслідування правопорушень.
14. Застосування статистичних методів для оброблення, аналізу та інтерпретації правоохоронної інформації.
15. Роль та можливості технологій аналізу великих даних (Big Data) у виявленні системних правопорушень.
16. Методи та засоби візуалізації даних (структурні схеми, дашборди, діаграми взаємозв'язків) в аналітичній роботі.
17. Використання геоінформаційних систем (GIS) для аналізу та картирування рівнів злочинності (Crime Mapping).
18. Перспективи використання штучного інтелекту та машинного навчання в аналізі правоохоронних даних.
19. Використання спеціалізованого та стандартного програмного забезпечення для систематизації та оброблення масивів інформації.
20. Міжнародні інформаційні системи та методи обміну даними у сфері правоохоронної діяльності (Інтерпол, Європол).
21. Сутність та поняття системного підходу до аналізу оперативної обстановки.
22. Методика застосування ситуаційного аналізу під час виконання службових та тактико-спеціальних завдань.
23. Інструменти та методи виявлення прихованих причин і умов, що сприяють учиненню правопорушень.
24. Методологія встановлення та аналізу зв'язків між суб'єктами, об'єктами та подіями у розслідуванні правопорушень.
25. Поняття оперативної обстановки, критерії та методи її комплексної оцінки.
26. Методи оцінювання рівня потенційних загроз та ризиків публічній безпеці і порядку.
27. Технології прогнозування можливих варіантів розвитку подій та дій правопорушників.
28. Використання методів імітаційного моделювання та сценаріїв для прийняття правоохоронних рішень.
29. Види та структура підсумкових аналітичних документів (аналітична записка, довідка, огляд, прогноз).
30. Роль результатів інформаційно-аналітичної роботи у підготовці, обґрунтуванні та оцінці ефективності управлінських і професійних рішень.

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Законі України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року №4742ІХ (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>) та Кодексі академічної

добročесності Пенітенціарної академії України від 30 березня 2026 року №132/ОД (<https://pau.edu.ua/higher-education-quality-assurance-sector/academic-integrity/>).

Списування під час підсумкового контролю, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недобročесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної добročесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної добročесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Рижков Е. В., Синиціна Ю. П., Прокопов С. О. та ін. Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2024. 180 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/15045> (дата звернення: 17.08.2026).
2. Вишня В. Б., Ісмаїлов К. Ю., Краснобрижний І. В., Прокопов С. О., Рижков Е. В. Інформаційні технології : підручник. Дніпро : ДДУВС, 2021. 492 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/6820> (дата звернення: 17.08.2026).
3. Латковський П. П. Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 90. С. 364–369. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.5.61> (дата звернення: 17.08.2026).
4. Davydenko V. The Role of Operational Units of the National Police in Preventing Cybercrime in the Context of Economic Globalisation and Existential Challenges. Baltic Journal of Economic Studies. 2025. Vol. 11, no. 3. P. 84–91. URL: <http://baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/2967> (дата звернення: 17.08.2026).
5. Корнейко О. В., Кудінов В. А., Пакриш О. Є., Хахановський В. Г. Сучасні інформаційні технології в юридичній діяльності : навч. посіб. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2024 URL: <https://elar.navs.edu.ua/items/599b53ca-cffd-494e-b8ae-657a26f0202f> (дата звернення: 17.08.2026).
6. Чанишев Р. І. Інформаційні технології : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2025. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/71bc9217-1212-4c89-97a1-b880631bd664> (дата звернення: 17.08.2026).
7. Покришень Д. А. Цифровізація в системі пробації: сучасні технології та інноваційні підходи до управління процесами. Пробація: 10 років змін та досягнень : колективна монографія / за ред. С. К. Гречанюка. Чернівці : Пенітенціарна академія України, 2025. С. 187–200.

Допоміжна:

1. Антонюк Н. М. Використання штучного інтелекту у забезпеченні кібербезпеки. Інформаційна безпека України. 2023. № 2. С. 39–47.
2. Григоренко О. Ю. Алгоритми реагування на кіберінциденти в контексті державної безпеки. Вісник Національної академії правових наук України. 2023. Т. 31, № 2. С. 97–108.
3. Григоренко О. Ю. Проблеми забезпечення кібербезпеки та захисту персональних даних в умовах цифровізації. Вісник Національної академії правових наук України. 2023. Т. 31, № 1. С. 84–95.
4. Ліпкан В. А. Штучний інтелект у кібербезпеці: перспективи та загрози. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 410 с.

5. Ліпкан В. А. Кібербезпека та інформаційний захист : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 432 с.
6. Ткаченко О. В. Виклики для кібербезпеки в умовах цифрової трансформації. Юридична Україна. 2022. № 5. С. 18–27.
7. Горулько В. В. Основні напрями удосконалення законодавства України з інформаційної безпеки в умовах війни. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 90. С. 364–369.
8. Збірник завдань з Microsoft Office 2010 : посібник для вивчення та практичної роботи / Д. А. Покришень, Ю. О. Крепкий, І. Й. Сподаренко та ін. Чернівці : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2013. 136 с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
2. Єдиний державний вебпортал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
4. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
5. Міністерство внутрішніх справ України. Офіційний вебсайт. URL: <https://mvs.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
6. Національна поліція України. Офіційний вебсайт. URL: <https://www.npu.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
7. Пенітенціарна академія України. Офіційний вебсайт. URL: <https://kvs.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
8. Національна академія внутрішніх справ. Електронний репозитарій. URL: <https://elar.navs.edu.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
9. Електронний архів Дніпровського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
10. Microsoft Support. Офіційна служба підтримки Microsoft. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua> (дата звернення: 17.08.2026).
11. Microsoft Excel. Довідка та навчальні матеріали. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/excel> (дата звернення: 17.08.2026).
12. Microsoft Word. Довідка та навчальні матеріали. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/word> (дата звернення: 17.08.2026).

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ВОГНЕВОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності

для підготовки фахівців на другому (магістерському) рівні вищої освіти
за спеціальністю К9 Правоохоронна діяльність

РОЗРОБНИК:
доцент кафедри,
кандидат юридичних наук
_____ **Дмитро ПОКРИШЕНЬ**

Розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри
«01» вересня 2026 року,
протокол № 10

Узгоджено з гарантом освітньої програми _____ **Сергій ІВАШКО**

Обсяг: 3 кредити ECTS .

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Ефективне виконання завдань правоохоронної діяльності значною мірою залежить від якості, своєчасності та достовірності інформації, що використовується для оцінювання оперативної обстановки, виявлення причин і умов учинення правопорушень, прогнозування розвитку подій та прийняття обґрунтованих управлінських і професійних рішень. У сучасних умовах цифровізації правоохоронної діяльності особливого значення набуває здатність працівників здійснювати пошук, збирання, систематизацію, оброблення, аналіз та оцінювання інформації з використанням сучасних інформаційних технологій, інформаційно-пошукових систем і баз даних.

Курс «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності» формує у здобувачів вищої освіти системне розуміння принципів, методів і засобів інформаційно-аналітичної роботи у правоохоронній сфері, особливостей використання інформаційних ресурсів, баз даних, інформаційно-пошукових систем та сучасного програмного забезпечення для вирішення професійних завдань. Особлива увага приділяється методам системного аналізу, оброблення та візуалізації інформації, виявлення взаємозв'язків між інформаційними даними, оцінювання загроз і ризиків, прогнозування розвитку ситуацій та інформаційного забезпечення прийняття рішень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, організаційні та практичні засади інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності; джерела та види інформації, що використовуються у професійній діяльності; технології збирання, пошуку, накопичення, систематизації, оброблення та аналізу інформації; інформаційно-пошукові системи і бази даних; методи системного та ситуаційного аналізу; засоби статистичного опрацювання і візуалізації даних; технології прогнозування та оцінювання ризиків; інформаційне забезпечення виявлення, попередження та припинення правопорушень.

Навчальна дисципліна «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності» встановлює і реалізує міждисциплінарні зв'язки з такими освітніми компонентами:

«Інформаційні системи та технології в правоохоронній діяльності» – використання інформаційних систем, баз даних, цифрових ресурсів для збору, зберігання та обробки інформації.

«Сучасні інформаційні технології» – цифрові інструменти, програмні засоби та технології обробки інформації.

«Основи кібербезпеки/сучасні інформаційні технології та основи кібербезпеки» – захист інформації, інформаційних систем і баз даних, безпечна робота з цифровими ресурсами.

«Тактико-спеціальна підготовка» – інформаційно-аналітична підтримка прийняття рішень під час виконання службових завдань та в нестандартних ситуаціях.

«Організація та тактика правоохоронної діяльності» – збір, систематизація й аналіз інформації для планування та організації правоохоронних заходів.

«Кримінологія» – аналіз інформації про злочинність, її структуру, динаміку, причини та умови.

«Криміналістика» – робота з інформацією про кримінальні правопорушення, її систематизація та використання під час розслідування.

«Оперативно-розшукова діяльність» – отримання, перевірка, оцінювання та аналітичне опрацювання інформації, необхідної для виконання оперативних завдань.

«Правова статистика/статистичні методи» – кількісний аналіз даних, виявлення тенденцій і закономірностей.

«Управління в правоохоронній діяльності» – використання аналітичної інформації для обґрунтування управлінських рішень.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти здатності здійснювати пошук, збирання, систематизацію, оброблення, аналіз та об'єктивне

оцінювання інформації, використовувати сучасні інформаційно-аналітичні технології, бази даних та інформаційно-пошукові системи для виявлення причин і умов правопорушень, оцінювання оперативної обстановки, прогнозування загроз і прийняття обґрунтованих рішень у професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Сформувати розуміння ролі інформаційно-аналітичного забезпечення у системі правоохоронної діяльності та процесі прийняття професійних рішень;
2. Сформувати здатність здійснювати пошук необхідної інформації у спеціальній літературі, інформаційних ресурсах, базах даних та інших доступних джерелах;
3. Навчити систематизувати, обробляти, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію, визначати її достовірність, актуальність і практичну значущість;
4. Сформувати навички використання сучасних інформаційних технологій, інформаційно-пошукових систем, баз даних та спеціалізованого програмного забезпечення для виконання професійних завдань;
5. Сформувати здатність застосовувати методи системного аналізу, статистичного оброблення, узагальнення та візуалізації інформації для оцінювання правоохоронної ситуації;
6. Навчити виявляти взаємозв'язки між інформаційними даними, визначати причини та умови, що сприяють учиненню кримінальних і адміністративних правопорушень, та визначати можливі шляхи їх усунення;
7. Сформувати здатність здійснювати оцінювання рівня потенційних загроз і ризиків, аналізувати оперативну обстановку та прогнозувати можливі варіанти її розвитку;
8. Сформувати навички використання результатів інформаційно-аналітичної роботи для підготовки та прийняття обґрунтованих професійних рішень;
9. Сформувати здатність ефективно працювати з інформаційними ресурсами з дотриманням вимог інформаційної безпеки, законності та професійної етики;
10. Розвинути здатність самостійно опановувати сучасні інформаційно-аналітичні інструменти та застосовувати їх для вирішення професійних завдань.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
 ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК3. Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють учиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення.

СК9. Здатність обирати оптимальні методи й засоби забезпечення публічної безпеки і порядку.

СК10. Здатність аналізувати, оцінювати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних завдань.

СК 12. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних, спеціальної техніки, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Результати навчання

РН5. Аналізувати умови і причини учинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.

РН9. Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, бази даних та стандартне і спеціалізоване програмне забезпечення.

РН13. Відшуковувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.

РН16. Використовувати сучасні методи і засоби системного аналізу, імітаційного моделювання, збирання та оброблення інформації для аналізу варіантів і прийняття рішень при виконанні професійних завдань.

РН19. Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток дій правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

3	Інформаційно-пошукові системи та бази даних у правоохоронній сфері	14			4	12
4	Статистичні та комп'ютерно-технологічні методи оброблення правоохоронних даних	18				18
Розділ 3. Методологія аналізу, оцінювання ризиків та інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень						
5	Методи системного та ситуаційного аналізу в правоохоронній діяльності	6			2	4
6	Оцінювання загроз, ризиків та прогнозування оперативної обстановки	18				16
7	Інформаційно-аналітичне забезпечення аналізу та усунення причин і умов правопорушень	10				10
8	Використання аналітичних матеріалів для підготовки та прийняття управлінських і професійних рішень	12				10
	Всього за розділом	90	2	2	6	80
	Всього за навчальним планом	90	2	2	6	80

ЗАВДАННЯ ДО СЕМІНАРІВ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Готуючись до семінарського заняття, Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх питань та Ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від Вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови Вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Тема 1. Сутність, роль та нормативно-правове регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності

Навчальні питання:

1. Поняття та сутність інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.
2. Мета, завдання та функції інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.
3. Роль інформаційно-аналітичної діяльності у забезпеченні виконання завдань правоохоронних органів.
4. Принципи організації інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.
5. Нормативно-правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності.
6. Вимоги до законності, достовірності, актуальності та своєчасності інформації.

Контрольні питання

1. Що розуміють під інформаційно-аналітичним забезпеченням правоохоронної діяльності?
2. Які основні завдання інформаційно-аналітичного забезпечення?
3. Які функції виконує інформаційно-аналітична діяльність?
4. У чому полягає роль інформаційно-аналітичного забезпечення у професійній діяльності правоохоронця?

5. Які основні принципи інформаційно-аналітичної діяльності?
6. Які вимоги висуваються до інформації, що використовується у правоохоронній діяльності?

Методичні рекомендації до підготовки. Опрацюйте навчальні матеріали та рекомендовані нормативно-правові джерела. Визначте взаємозв'язок між інформаційним забезпеченням, аналітичною діяльністю та прийняттям професійних рішень. Під час підготовки наведіть приклади використання інформаційно-аналітичних матеріалів у діяльності правоохоронних органів.

Тема 3. Інформаційно-пошукові системи та бази даних у правоохоронній сфері

Навчальні питання:

1. Поняття, призначення та основні функції інформаційно-пошукових систем.
2. Поняття та структура баз даних.
3. Основні види інформаційно-пошукових систем, що використовуються у правоохоронній сфері.
4. Правила формування пошукових запитів.
5. Методи пошуку, відбору та систематизації інформації.
6. Перевірка достовірності інформації, отриманої за результатами пошуку.
7. Правові та організаційні вимоги до використання інформаційних ресурсів.

Контрольні питання

1. Що таке інформаційно-пошукова система?
2. Яке призначення баз даних у правоохоронній діяльності?
3. Як формується ефективний пошуковий запит?
4. Які критерії необхідно враховувати під час оцінювання результатів пошуку?
5. Які ризики пов'язані з використанням неперевіреної інформації?
6. Яких вимог необхідно дотримуватися під час роботи з інформаційними системами?

Методичні рекомендації до підготовки. Опрацюйте теоретичний матеріал щодо інформаційно-пошукових систем та баз даних. Ознайомтеся з можливостями відкритих інформаційних ресурсів і правових баз даних. Під час підготовки зверніть увагу на формування пошукових запитів, перевірку джерел та систематизацію отриманої інформації.

Тема 5. Методи системного та ситуаційного аналізу в правоохоронній діяльності

Навчальні питання:

1. Поняття та сутність системного аналізу.
2. Основні елементи системи та взаємозв'язки між ними.
3. Етапи проведення системного аналізу правоохоронної ситуації.
4. Поняття та сутність ситуаційного аналізу.
5. Методи визначення причинно-наслідкових зв'язків.
6. Порівняння системного та ситуаційного аналізу.
7. Використання результатів аналізу у професійній діяльності правоохоронця.

Контрольні питання

1. Що таке системний аналіз?
2. Які основні етапи проведення системного аналізу?
3. Що розуміють під ситуаційним аналізом?
4. У чому полягає відмінність системного та ситуаційного аналізу?
5. Як встановлюються причинно-наслідкові зв'язки?
6. Яке значення мають результати системного та ситуаційного аналізу для прийняття професійних рішень?

Методичні рекомендації до підготовки. Опрацюйте навчальні матеріали та рекомендовані джерела. Для кращого засвоєння матеріалу проаналізуйте умовну правоохоронну ситуацію, визначте її основні елементи, фактори впливу та взаємозв'язки. Підготуйте аргументований висновок щодо розвитку ситуації.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

До практичних занять необхідно опрацювати відповідний теоретичний матеріал та підготуватися до виконання завдань. Результат роботи подається у встановленому викладачем форматі.

Тема 2. Джерела, види та класифікація інформації у правоохоронній діяльності

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Основні джерела інформації.
2. Види інформації у правоохоронній діяльності.
3. Класифікацію інформації.
4. Критерії оцінювання інформації.
5. Види інформації за режимом доступу.

Практичне завдання

1. До працівника надійшли чотири повідомлення про одну подію: службовий рапорт; повідомлення громадянина; інформація з відкритого вебресурсу; відомості з внутрішньої інформаційної системи. Завдання: Класифікуйте кожне джерело, визначте його інформаційну цінність, рівень надійності та необхідність додаткової перевірки.

2. Три джерела повідомляють різний час виникнення однієї події: 18:20, 18:45 та 19:10. Завдання: Визначте алгоритм перевірки інформації та встановіть, які додаткові дані необхідно отримати для формування обґрунтованого висновку.

3. Здобувачам надається перелік із 20 різних відомостей про діяльність правоохоронного підрозділу. Завдання: розподіліть інформацію за критеріями: відкрита/інформація з обмеженим доступом; первинна/вторинна; оперативна/статистична/аналітична; достовірна/така, що потребує перевірки.

Контрольні питання

1. Які основні види джерел інформації?
2. За якими критеріями здійснюється класифікація інформації?
3. Як перевірити достовірність інформації?
4. Чому необхідно встановлювати режим доступу до інформації?

Методичні рекомендації до підготовки. Для виконання завдання використовуйте запропоновані викладачем умовні інформаційні матеріали. Результати класифікації обґрунтуйте. Особливу увагу приділіть розмежуванню фактів та інформації, яка потребує додаткової перевірки.

Тема 3. Інформаційно-пошукові системи та бази даних у правоохоронній сфері

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Призначення інформаційно-пошукових систем.
2. Основні види баз даних.
3. Принципи формування пошукових запитів.
4. Методи пошуку та перевірки інформації.

Практичне завдання

1. Працівнику необхідно перевірити інформацію про особу, яка може бути пов'язана з подією на території установи. Завдання: визначте які інформаційні ресурси

можуть бути використані; які відомості необхідно перевірити; як зафіксувати результати пошуку; як уникнути помилки при ідентифікації особи.

2. Під час пошуку в інформаційній системі виявлено три особи з однаковими прізвищем та ім'ям. Завдання: Визначте додаткові ідентифікаційні ознаки, які необхідно використати для встановлення, яка саме особа відповідає отриманій інформації.

3. Здобувачам надається умовний результат пошуку в інформаційній системі, який містить декілька записів із частково співпадаючими даними. Завдання: проведіть перевірку записів, визначте можливі помилки та сформулюйте висновок щодо достатності отриманої інформації.

Контрольні питання

1. Як формується пошуковий запит?
2. Що означає релевантність пошукового результату?
3. Як перевірити інформацію за декількома джерелами?
4. Які переваги використання баз даних у правоохоронній діяльності?

Методичні рекомендації до підготовки. Використовуйте лише відкриті інформаційні ресурси та умовні навчальні ситуації. Не здійснюйте пошук або оброблення реальних персональних даних без відповідних правових підстав.

Тема 4. Статистичні та комп'ютерно-технологічні методи оброблення правоохоронних даних

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Основні види статистичних показників.
2. Методи групування та систематизації даних.
3. Основні операції оброблення даних в електронних таблицях.
4. Методи візуалізації інформації.

Практичне завдання

1. За шість місяців у підрозділі зареєстровано таку кількість правопорушень: січень – 18, лютий – 21, березень – 19, квітень – 27, травень – 31, червень – 29. Завдання: визначте загальну кількість правопорушень; розрахуйте середньомісячний показник; визначте місяць із найбільшим показником; визначте загальну тенденцію; побудуйте графік динаміки; сформулюйте короткий аналітичний висновок.

2. За останні 10 місяців кількість службових подій коливалася в межах 10–17 випадків на місяць. У листопаді зафіксовано 34 випадки. Завдання: визначте, чи можна розглядати листопадовий показник як аномальний; які додаткові дані необхідно перевірити? Які фактори могли вплинути на різке збільшення показника? Які висновки можна зробити, а які — поки що передчасні?

3. Працівнику передано масив із 100 записів про службові події. У таблиці є поля: дата, час, місце, тип події, підрозділ, наслідки. Завдання: За допомогою табличного процесора необхідно: відсортувати події за датою; відфільтрувати події певного типу; визначити кількість подій за підрозділами; визначити найбільш проблемні часові проміжки; створити діаграму; підготувати короткий аналітичний висновок.

4. Під час аналізу даних встановлено, що певні події найчастіше відбуваються у п'ятницю та суботу, переважно у вечірній час. Завдання: перевірте припущення за наданим масивом даних. Визначте, чи є встановлена закономірність статистично помітною, та запропонуйте додаткові дані, які необхідно проаналізувати.

5. У першому кварталі кількість правопорушень становила 30, у другому — 40. Керівник зробив висновок: «Рівень правопорушень збільшився на третину». Однак чисельність осіб, які перебували під наглядом/у відповідному середовищі, також змінилася. Завдання: визначте, чому висновок керівника може бути неповним. Які

додаткові показники необхідно врахувати? Розрахуйте відносний показник за наданими викладачем даними. Сформулюйте коректний аналітичний висновок.

Контрольні питання

1. Які операції дозволяють систематизувати дані?
2. Для чого застосовуються формули?
3. Які види діаграм доцільно використовувати для представлення статистичної інформації?
4. Як перевірити правильність розрахунків?

Методичні рекомендації до підготовки. Перед виконанням створіть окрему робочу копію файлу. Перевірте правильність введення вихідних даних та формул. Результати розрахунків подайте у зручній для сприйняття формі.

Тема 5. Методи системного та ситуаційного аналізу в правоохоронній діяльності

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Основні поняття системного аналізу.
2. Основні етапи системного аналізу.
3. Методи ситуаційного аналізу.
4. Способи встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

Практичне завдання

1. Протягом трьох місяців у підрозділі спостерігається збільшення кількості порушень встановленого порядку. Завдання: проведіть системний аналіз проблеми та визначте можливі групи причин: організаційні, кадрові, інформаційні, матеріально-технічні, зовнішні.

2. Установлено одночасне збільшення кількості конфліктних ситуацій, звернень та дисциплінарних порушень. Завдання: встановіть можливі взаємозв'язки між показниками та визначте, які додаткові дані необхідні для підтвердження припущення.

3. Здобувачам надається опис проблемної ситуації. Завдання: побудуйте причинно-наслідкову схему: проблема → безпосередні причини → глибинні причини → наслідки → можливі заходи реагування.

Контрольні питання

1. Які основні етапи системного аналізу?
2. Як визначити ключові фактори проблемної ситуації?
3. Що таке причинно-наслідковий зв'язок?
4. Яке значення має ситуаційний аналіз?

Методичні рекомендації до підготовки. Під час виконання завдання послідовно переходьте від визначення проблеми до встановлення факторів та взаємозв'язків між ними. Не ототожнюйте встановлені факти з припущеннями. Висновок обґрунтуйте результатами проведеного аналізу.

Тема 6. Оцінювання загроз, ризиків та прогнозування оперативної обстановки

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Поняття загрози та ризику.
2. Основні критерії оцінювання ризиків.
3. Поняття оперативної обстановки.
4. Основи прогнозування розвитку ситуацій.

Практичне завдання

1. За останній місяць зафіксовано: збільшення кількості конфліктних ситуацій; зростання кількості спроб передачі заборонених предметів; збільшення кількості порушень режиму; зменшення кількості профілактичних заходів. Завдання: визначте основні загрози, їх можливі причини та взаємозв'язки. Побудуйте карту ризиків та запропонуйте першочергові заходи реагування.

2. Кількість подій за останні п'ять місяців: 12 → 15 → 17 → 21 → 24. Завдання: визначте загальну тенденцію. Визначте середню зміну показника. Сформууйте прогноз на наступний місяць. Вкажіть фактори, які можуть зробити прогноз неточним. Сформулюйте прогноз у формі короткої аналітичної довідки.

3. Працівник помітив, що протягом останніх двох тижнів одночасно збільшилися кількість конфліктів, звернень та порушень дисципліни. Завдання: визначте, які показники можуть бути індикаторами раннього попередження, та розробіть систему моніторингу, яка дозволить своєчасно виявляти погіршення ситуації.

4. Керівник розглядає три можливі сценарії розвитку ситуації: сценарій А — ситуація стабілізується; сценарій Б — негативна тенденція збережеться; сценарій В — кількість негативних подій суттєво зросте. Завдання: Для кожного сценарію визначте: можливі передумови; потенційні наслідки; інформаційні індикатори; необхідні управлінські заходи.

5. До підрозділу надходить інформація про можливу проблемну ситуацію. Частина інформації підтверджена, частина має ймовірнісний характер. Завдання: оцінити достовірність інформації; визначити загрози; оцінити ймовірність їх реалізації; оцінити можливі наслідки; визначити рівень ризику; запропонувати заходи реагування; визначити інформацію, яку необхідно продовжувати моніторити.

Контрольні питання

1. Що таке оцінювання ризику?
2. Які показники необхідно враховувати під час оцінювання ризику?
3. Як визначити можливі наслідки загрози?
4. Що таке прогнозування оперативної обстановки?
5. Яке значення має своєчасне виявлення загроз?

Методичні рекомендації до підготовки. Під час виконання завдання чітко розмежовуйте фактичні дані та прогнозні припущення. Кожен прогнозний висновок має бути пов'язаний із визначеними факторами та наявною інформацією.

Тема 7. Інформаційно-аналітичне забезпечення аналізу та усунення причин і умов правопорушень

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Поняття причин та умов правопорушень.
2. Методи аналізу інформації про правопорушення.
3. Способи встановлення причинно-наслідкових зв'язків.
4. Основи інформаційно-аналітичного забезпечення профілактичної діяльності.

Практичне завдання

1. За місяць кількість порушень внутрішнього розпорядку зросла на 25%. Завдання: Визначте, які не лише факт збільшення порушень, а й причини та умови їх виникнення. інформаційні дані необхідно зібрати, щоб встановити

2. Аналіз показав, що більшість порушень відбувається в певний часовий проміжок та в конкретній зоні. Завдання: Встановіть можливі причини такої концентрації подій та визначте, які дані необхідно перевірити для підтвердження висновку.

3. За результатами аналізу встановлено три основні причини проблемної ситуації. Завдання: розробіть комплекс профілактичних заходів за принципом: причина → захід → відповідальний → строк → очікуваний результат → показник ефективності.

Контрольні питання

1. Чим відрізняються причини від умов правопорушення?
2. Яка інформація необхідна для їх встановлення?
3. Як встановити причинно-наслідковий зв'язок?
4. Яке значення має аналіз причин та умов правопорушень?

5. Як результати аналізу можуть використовуватися для профілактики правопорушень?

Методичні рекомендації до підготовки. Під час виконання завдання розмежовуйте факти, причини, умови та припущення. Запропоновані заходи повинні бути безпосередньо пов'язані з виявленими причинами та умовами.

Тема 8. Використання аналітичних матеріалів для підготовки та прийняття управлінських і професійних рішень

Для успішного виконання практичного завдання необхідно знати:

1. Види аналітичних матеріалів.
2. Основні етапи підготовки аналітичної довідки.
3. Вимоги до аналітичних висновків.
4. Принципи підготовки пропозицій для прийняття управлінських рішень.

Практичне завдання

1. Керівнику необхідно визначити, на який напрям роботи спрямувати додаткові ресурси. Здобувачам надаються статистичні та аналітичні дані щодо трьох напрямів. Завдання: проаналізуйте інформацію та підготуйте обґрунтовану пропозицію для керівника, зазначивши, які саме дані стали підставою для запропонованого рішення.

2. Аналітичний підрозділ підготував висновок, але керівник вважає його недостатньо обґрунтованим. Завдання: визначте, яких даних або аргументів бракує в документі, та доопрацюйте його таким чином, щоб керівник міг використати матеріал для прийняття управлінського рішення.

3. Керівник на підставі одного показника робить висновок про погіршення ситуації. Завдання: проаналізуйте, чи достатньо одного показника для прийняття рішення. Визначте, які додаткові дані необхідно врахувати та підготуйте альтернативний аналітичний висновок.

Контрольні питання

1. Які види аналітичних матеріалів використовуються у правоохоронній діяльності?
2. Яка структура аналітичної довідки?
3. Які вимоги висуваються до аналітичного висновку?
4. Як результати аналізу використовуються для підготовки управлінського рішення?
5. Яким чином оцінюється обґрунтованість запропонованого рішення?
6. Які помилки можуть вплинути на якість аналітичного матеріалу?

Методичні рекомендації до підготовки. Під час виконання практичного завдання дотримуйтеся послідовності: визначення проблеми – збір інформації – систематизація даних – аналіз – формування висновків – розроблення пропозицій – підготовка рішення. Аналітична довідка повинна бути логічною, структурованою та ґрунтуватися на наданих даних.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу.

1. Нормативно-правовий аналіз: Підготувати порівняльну таблицю нормативно-правових актів України, що регламентують порядок використання державних реєстрів та інформаційних баз даних у діяльності правоохоронних органів.
2. Оцінка джерел інформації: Розробити алгоритм перевірки та оцінки достовірності й актуальності відомостей, отриманих із відкритих джерел (OSINT), для використання у правоохоронній діяльності.

3. Аналіз інформаційних загроз: Підготувати аналітичний огляд сучасних загроз інформаційній безпеці (конфіденційності, цілісності, доступності даних) у діяльності аналітичних підрозділів.
4. Робота з OSINT-інструментами: Провести практичний пошук та систематизацію інформації про умовний об'єкт за відкритими джерелами (соціальні мережі, реєстри, електронні декларації) та скласти первинний аналітичний профіль.
5. Аналіз баз даних: Опрацювати структуру та функціональні можливості однієї зі спеціалізованих інформаційно-пошукових систем (на вибір) та підготувати її коротку презентацію.
6. Статистична обробка даних: На основі наданого масиву статистичних даних про правопорушення розрахувати основні показники динаміки й структури злочинності за певний період.
7. Візуалізація взаємозв'язків: Побудувати граф (схему) взаємозв'язків між суб'єктами, об'єктами та подіями умовної кримінальної справи за наявним текстовим описом.
8. Картування злочинності (Crime Mapping): За допомогою відкритих геоінформаційних сервісів (або географічних даних) створити карту концентрації правопорушень ("теплову карту" / heat map) для умовного району.
9. Виявлення причин та умов: Здійснити аналіз причинного комплексу вчинення окремого виду правопорушень (наприклад, кишенькових крадіжок або шахрайств у мережі Інтернет) та сформулювати пропозиції щодо їх усунення.
10. Оцінювання оперативної обстановки: Скласти схему аналізу оперативної обстановки на обслуговуваній території з урахуванням факторів ризику та соціально-демографічних показників.
11. Прогнозування розвитку ситуацій: Застосувати метод сценаріїв для складання короткострокового прогнозу зміни рівня правопорушень під час проведення масових заходів.
12. Аналіз ризиків публічної безпеки: Розробити матрицю оцінювання ризиків та потенційних загроз для публічного порядку під час виникнення надзвичайних ситуацій.
13. Підготовка аналітичної записки: На основі фабули модельної ситуації скласти аналітичну записку керівнику підрозділу з пропозиціями щодо реагування на оперативну обстановку.
14. Моделювання дій правопорушників: Побудувати модель можливих дій та маршрутів пересування правопорушників після вчинення злочину на основі аналізу відеоспостереження та даних геопозиціонування.
15. Захист персональних даних: Підготувати пам'ятку щодо дотримання вимог законодавства про захист персональних даних під час збору та обробки інформації правоохоронцями.
16. Міжнародний інформаційний обмін: Опрацювати порядок та алгоритм направлення запитів до міжнародних інформаційних систем (Інтерпол, Європол) під час розшуку осіб чи майна.
17. Аналіз великих даних (Big Data): Підготувати есе про можливості та проблеми застосування алгоритмів машинного навчання для виявлення закономірностей у масивах правоохоронних даних.
18. Аналіз інформаційних кампаній: Провести аналіз прикладу дезінформаційної або деструктивної інформаційної кампанії та розробити заходи щодо її виявлення і нейтралізації.
19. Оцінка ефективності рішень: Розробити систему критеріїв для оцінювання ефективності прийнятого управлінського рішення на основі аналітичних матеріалів.

20. Криміналістичний аналіз цифрових слідів: Скласти чек-лист дій аналітика з виявлення, фіксації та систематизації цифрових слідів під час розслідування кіберзлочинів.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді рукописного есе обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>

Тематика есе:

Розділ 1. Теоретико-правові та організаційні засади інформаційно-аналітичної діяльності

1. Роль та значення інформаційно-аналітичної діяльності у прийнятті сучасних управлінських рішень у правоохоронних органах.
2. Проблема дотримання балансу між забезпеченням права на privacy та ефективністю аналізу даних у правоохоронній сфері.
3. Етичні та правові аспекти використання відкритих джерел інформації (OSINT) під час виконання оперативно-службових завдань.
4. Вплив цифровізації публічного адміністрування на трансформацію інформаційного забезпечення правоохоронних органів.
5. Критерії та методологія оцінювання достовірності й актуальності оперативної інформації в умовах дезінформації.
6. Нормативно-правове регулювання захисту персональних даних під час формування правоохоронних баз даних.
7. Організаційні проблеми взаємодії та інформаційного обміну між різними суб'єктами правоохоронної системи України.
8. Інформаційна безпека та захист конфіденційної інформації при здійсненні інформаційно-аналітичної роботи.
9. Забезпечення цілісності та доступності інформаційних ресурсів в умовах кіберзагроз.
10. Історичний еволюційний шлях від паперового обліку до цифрових аналітичних платформ у правоохоронній діяльності.
11. Перспективи та ризики впровадження штучного інтелекту й машинного навчання в аналіз правопорушень.
12. Використання аналізу великих даних (Big Data) для виявлення системних кримінальних правопорушень.
13. Особливості застосування технологій OSINT (Open Source Intelligence) у криміналістичному та оперативному аналізі.
14. Інформаційно-пошукові системи та автоматизовані бази даних: шляхи підвищення ефективності використання.
15. Роль візуалізації даних у процесі виявлення прихованих зв'язків між суб'єктами та об'єктами аналізу.
16. Геоінформаційні системи (GIS) та картирування злочинності (Crime Mapping) у забезпеченні публічної безпеки.
17. Статистичні методи аналізу динаміки та структури правопорушень на регіональному рівні.
18. Проблеми та перспективи інтеграції національних правоохоронних баз даних із міжнародними системами (Інтерпол, Європол).
19. Використання технологій аналізу цифрових слідів у розслідуванні кіберзлочинів та правопорушень у мережі Інтернет.
20. Автоматизація збору та оброблення даних для зниження людського фактора в аналітичній роботі.

21. Системний підхід як методологічна основа дослідження причин та умов вчинення правопорушень.
22. Інформаційне забезпечення оцінювання та прогнозування розвитку оперативної обстановки в екстремальних умовах.
23. Методи імітаційного моделювання та сценаріїв у тактико-спеціальній підготовці та плануванні правоохоронних заходів.
24. Роль ситуаційного аналізу в запобіганні загрозам публічній безпеці та порядку.
25. Визначення та оцінювання потенційних ризиків під час підготовки та проведення правоохоронних операцій.
26. Застосування аналітичних матеріалів для розробки кримінологічних прогнозів та превентивних заходів.
27. Виявлення причинних комплексів злочинності за допомогою сучасних аналітичних інструментів.
28. Підготовка аналітичних записок та довідок як інструмент комунікації між аналітиком та керівником, що приймає рішення.
29. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності з протидії організований злочинності та корупційним проявам.
30. Оцінка ефективності прийнятих управлінських рішень на основі зворотного зв'язку та повторного аналізу даних.

Методи контролю та засоби діагностики якості навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи: пояснення, розповідь, інструктаж, інформаційна і проблемна лекція, лекція-візуалізація, бесіда, робота з нормативно-правовими актами та службовою документацією;
- практичні методи: ситуаційні задачі, кейси, моделювання службових ситуацій, ситуаційно-рольові та навчально-тренувальні вправи;
- методи стимулювання і мотивації: дискусія, полеміка, обмін думками, аналіз практичного досвіду органів і установ виконання покарань.

Методи контролю

1. Поточний контроль: контроль активності здобувачів на семінарських і практичних заняттях, оцінювання самостійної роботи, тестування та модульний контроль.
2. Підсумковий контроль: здійснюється у формі заліку.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ (Денна/Заочна)

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в таблиці

№ теми	Назви розділів і тем	Всього балів	Форма заняття	
			семінарське заняття (у т.ч. самостійна робота)	практичне заняття (у т.ч. самостійна робота)
1	2	3	4	5
2	Джерела, види та класифікація інформації у правоохоронній діяльності	4/0		4/0
3	Інформаційно-пошукові системи та бази даних у правоохоронній сфері	4/8	4/8	
4	Статистичні та комп'ютерно-технологічні методи оброблення	12/20		12/20

	правоохоронних даних			
5	Методи системного та ситуаційного аналізу в правоохоронній діяльності	4/0	4/0	
6	Оцінювання загроз, ризиків та прогнозування оперативної обстановки	12/10		12/10
7	Інформаційно-аналітичне забезпечення аналізу та усунення причин і умов правопорушень	4/0		4/0
8	Використання аналітичних матеріалів для підготовки та прийняття управлінських і професійних рішень	8/10		8/10
Разом		48/48	8/8	40/40
Індивідуальна робота		12		
Залік		40		
Всього		100 балів		

Робота на семінарських (практичних) заняттях оцінюється викладачем із розрахунку балів, зазначених у таблиці. Здобувач може виконати індивідуальну роботу, за визначеною формою та тематикою.

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється у вигляді заліку/екзамену, на якому можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості відповідей.

Якщо під час проходження курсу здобувач набрав 60 балів, він має право не складати залік/екзамен вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в таблиці

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.

1. Поняття, мета, завдання та принципи інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.
2. Суб'єкти та об'єкти інформаційно-аналітичної діяльності у правоохоронній сфері.
3. Нормативно-правова база, що регламентує роботу з інформацією та функціонування інформаційних систем у правоохоронних органах.
4. Види та класифікація правоохоронної інформації (за джерелами, доступом, призначенням та формою подання).
5. Критерії оцінювання якості інформації: достовірність, актуальність, повнота, об'єктивність та практична значущість.
6. Джерела отримання інформації у правоохоронній діяльності: порівняльна характеристика закритих та відкритих джерел.
7. Правові та етичні засади використання методів розвідки за відкритими джерелами (OSINT).
8. Вимоги щодо забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності інформації під час здійснення аналітичної роботи.
9. Захист персональних даних у процесі формування, опрацювання та використання правоохоронних баз даних.
10. Організація інформаційної взаємодії та обміну даними між суб'єктами сектору безпеки і оборони України.
11. Призначення, структура та види інформаційно-пошукових систем (ІПС) у правоохоронній діяльності.
12. Алгоритми та методи пошуку, накопичення й систематизації відомостей у спеціалізованих базах даних.
13. Особливості використання державних реєстрів та електронних баз даних під час виявлення та розслідування правопорушень.
14. Застосування статистичних методів для оброблення, аналізу та інтерпретації правоохоронної інформації.
15. Роль та можливості технологій аналізу великих даних (Big Data) у виявленні системних правопорушень.
16. Методи та засоби візуалізації даних (структурні схеми, дашборди, діаграми взаємозв'язків) в аналітичній роботі.
17. Використання геоінформаційних систем (GIS) для аналізу та картирування рівнів злочинності (Crime Mapping).
18. Перспективи використання штучного інтелекту та машинного навчання в аналізі правоохоронних даних.
19. Використання спеціалізованого та стандартного програмного забезпечення для систематизації та оброблення масивів інформації.
20. Міжнародні інформаційні системи та методи обміну даними у сфері правоохоронної діяльності (Інтерпол, Європол).
21. Сутність та поняття системного підходу до аналізу оперативної обстановки.
22. Методика застосування ситуаційного аналізу під час виконання службових та тактико-спеціальних завдань.
23. Інструменти та методи виявлення прихованих причин і умов, що сприяють учиненню правопорушень.
24. Методологія встановлення та аналізу зв'язків між суб'єктами, об'єктами та подіями у розслідуванні правопорушень.
25. Поняття оперативної обстановки, критерії та методи її комплексної оцінки.
26. Методи оцінювання рівня потенційних загроз та ризиків публічній безпеці і порядку.
27. Технології прогнозування можливих варіантів розвитку подій та дій правопорушників.

28. Використання методів імітаційного моделювання та сценаріїв для прийняття правоохоронних рішень.
29. Види та структура підсумкових аналітичних документів (аналітична записка, довідка, огляд, прогноз).
30. Роль результатів інформаційно-аналітичної роботи у підготовці, обґрунтуванні та оцінці ефективності управлінських і професійних рішень.

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Законі України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року №4742ІХ (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>) та Кодексі академічної доброчесності Пенітенціарної академії України від 30 березня 2026 року №132/ОД (<https://pau.edu.ua/higher-education-quality-assurance-sector/academic-integrity/>).

Списування під час підсумкового контролю, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Рижков Е. В., Синиціна Ю. П., Прокопов С. О. та ін. Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2024. 180 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/15045> (дата звернення: 17.08.2026).
2. Вишня В. Б., Ісмаїлов К. Ю., Краснобрижий І. В., Прокопов С. О., Рижков Е. В. Інформаційні технології : підручник. Дніпро : ДДУВС, 2021. 492 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/6820> (дата звернення: 17.08.2026).
3. Латковський П. П. Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 90. С. 364–369. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.5.61> (дата звернення: 17.08.2026).
4. Davydenko V. The Role of Operational Units of the National Police in Preventing Cybercrime in the Context of Economic Globalisation and Existential Challenges. Baltic Journal of Economic Studies. 2025. Vol. 11, no. 3. P. 84–91. URL: <http://baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/2967> (дата звернення: 17.08.2026).
5. Корнейко О. В., Кудінов В. А., Пакриш О. Є., Хахановський В. Г. Сучасні інформаційні технології в юридичній діяльності : навч. посіб. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2024 URL: <https://elar.navs.edu.ua/items/599b53ca-cffd-494e-b8ae-657a26f0202f> (дата звернення: 17.08.2026).
6. Чанишев Р. І. Інформаційні технології : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2025. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/71bc9217-1212-4c89-97a1-b880631bd664> (дата звернення: 17.08.2026).
7. Покришень Д. А. Цифровізація в системі пробації: сучасні технології та інноваційні підходи до управління процесами. Пробація: 10 років змін та досягнень : колективна монографія / за ред. С. К. Гречанюка. Чернівці : Пенітенціарна академія України, 2025. С. 187–200.

Допоміжна:

1. Антонюк Н. М. Використання штучного інтелекту у забезпеченні кібербезпеки. Інформаційна безпека України. 2023. № 2. С. 39–47.
2. Григоренко О. Ю. Алгоритми реагування на кіберінциденти в контексті державної безпеки. Вісник Національної академії правових наук України. 2023. Т. 31, № 2. С. 97–108.
3. Григоренко О. Ю. Проблеми забезпечення кібербезпеки та захисту персональних даних в умовах цифровізації. Вісник Національної академії правових наук України. 2023. Т. 31, № 1. С. 84–95.
4. Ліпкан В. А. Штучний інтелект у кібербезпеці: перспективи та загрози. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 410 с.
5. Ліпкан В. А. Кібербезпека та інформаційний захист : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 432 с.
6. Ткаченко О. В. Виклики для кібербезпеки в умовах цифрової трансформації. Юридична Україна. 2022. № 5. С. 18–27.
7. Горулько В. В. Основні напрями удосконалення законодавства України з інформаційної безпеки в умовах війни. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 90. С. 364–369.
8. Збірник завдань з Microsoft Office 2010 : посібник для вивчення та практичної роботи / Д. А. Покришень, Ю. О. Крепкий, І. Й. Сподаренко та ін. Чернігів : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2013. 136 с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
2. Єдиний державний вебпортал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
4. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
5. Міністерство внутрішніх справ України. Офіційний вебсайт. URL: <https://mvs.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
6. Національна поліція України. Офіційний вебсайт. URL: <https://www.npu.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
7. Пенітенціарна академія України. Офіційний вебсайт. URL: <https://kvs.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
8. Національна академія внутрішніх справ. Електронний репозитарій. URL: <https://elar.navs.edu.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
9. Електронний архів Дніпровського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
10. Microsoft Support. Офіційна служба підтримки Microsoft. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua> (дата звернення: 17.08.2026).
11. Microsoft Excel. Довідка та навчальні матеріали. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/excel> (дата звернення: 17.08.2026).
12. Microsoft Word. Довідка та навчальні матеріали. URL: <https://support.microsoft.com/uk-ua/word> (дата звернення: 17.08.2026).